

Avbrytande av livsuppehållande behandling vid DCD

Beslutet att avbryta livsuppehållande behandling (brytpunktsbeslut) är ett beslut helt oberoende av en möjlig donationsprocess.

Det är viktigt att det finns en tydlig rutin för hur avbrytande av livsuppehållande behandling vid DCD går till och att personalen är väl förtrogen med denna rutin. För en optimal donationsprocess är det angeläget att all livsuppehållande behandling avbryts tydligt och simultant. En allt för utdragen avbrytandeprocess är inte förenlig med DCD.

Plats för avbrytande

Vanligast är att avbrytandet görs på IVA-salen där patienten vårdas, ibland kan det vara behov av att flytta patienten till sal närmare operation eller behov av enskilt rum. Av vikt är att platsen för avbrytandet möjliggör skyndsamt transport av den avlidne till operationssalen.

Närståendestöd vid avbrytandet

Det är viktigt att närstående ges utrymme till ett lugnt farväl innan behandlingen avbryts, då döden kan inträffa snabbt efter avbrytandet och donationsoperationen i så fall behöver inledas skyndsamt. Om familjen däremot inte kan lämna den avlidne av psykologiska skäl, kan DCD-processen inte fortgå och organdonation kan inte äga rum.

Avvakta klartecken från transplantationskoordinator att uttagsteamet är redo på operationssalen.

Palliation – vård i livets slutskede

Innan den livsuppehållande behandlingen avbryts ska det finnas en plan för den palliativa vården. Nödvändiga ordinationer ska vara gjorda, för att vid behov, kunna optimera symtomlindring.

[Nationellt kunskapsstöd för god palliativ vård i livets slutskede, Socialstyrelsen](#)

Det faktiska avbrytandet av livsuppehållande behandling

- Säkerställ att intravenösa infarter och artärtryck fungerar optimalt
- Stäng av alla larm på patientmonitorn (monitor i "palliativ konfiguration")
- Monitoreringen begränsas till artärtryck och pulsoximetri (ej EKG), se kap 13
- Smärta/ångest/oro behandlas med opioider, ångstdämpande och/eller sederande läkemedel
- Lindring av luftvägs/andningsbesvär behandlas farmakologiskt med opioider och/eller sederande läkemedel och/eller vid behov svalgtub samt vid behov antikolinergika
- Samtliga läkemedel förutom de i palliativt syfte sätts ut
- Blodtransfusioner, näringstillförsel och infusion av vätskor avbryts
- Eventuell dialys avslutas
- Eventuell pacemaker och ICD stängs av
- Ventilatorbehandling invasiv eller non-invasiv avbryts
- Extubering/dekanylering
  - **Höjd huvudända och öppen v-sond vid extubering fram till reintubering på operation**
- Kommunicera kontinuerligt med DCD-teamet på operation, se nästa sida

Dokumentation och rapportering av tidpunkter

Vid en DCD-process är det flera tidpunkter, från avbrytandet fram till dödförklaring, som är avgörande och viktiga, dessa ska dokumenteras och rapporteras till teamet som står redo inne på operationssalen. Det är mycket viktigt med korrekta tidsangivelser, synkronisera därför klockorna på förmötet.

Följande ska dokumenteras och rapporteras till transplantationskoordinatoren via samtal/sms från samordnande sjuksköterska

- **Blodtryck och saturation** – minst var 15:e minut
- **Hastiga förändringar** i blodtryck, hjärtfrekvens och/eller saturation
- När artärtryck är <50 mmHg systoliskt och/eller saturation <75%
- Tidpunkt för **cirkulationsstillestånd**
- Tid för 5 minuter **no touch**-period
- Tid när patienten **dödförklarats** dokumenteras på dödsbeviset

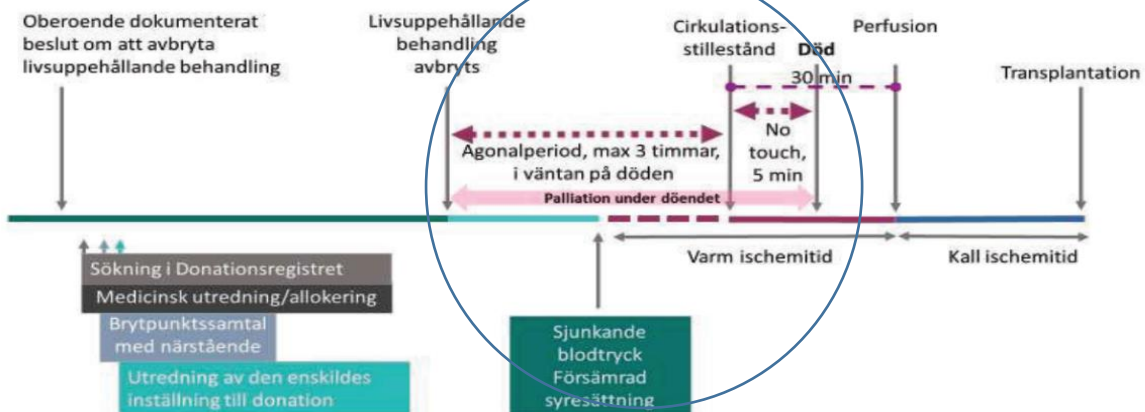
Efter cirkulationsstillestånd och no touch-period på fem minuter **dödförklarats** patienten, därefter förs den avlidne skyndsamt till operation.

IVA-läkaren signerar dödsbeviset och tar med till operation.

Om tidsramen för DCD-processen överskridits eller om närstående inte förmår lämna den avlidne av psykologiska skäl ska intensivvårdsteamet samråda med ansvarig transplantationskirurg kring ett eventuellt avbrytande av DCD-processen.

DCD-PROTOKOLL, VERSION 2.0

Kontrollerad DCD, en del av vården i livets slutskede

Flödesschema DCD-processen

Figur 1 Processbild Flödesschema från DCD protokoll, version 2.0